

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра фізичної культури та спорту

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ФРГТБ

(протокол № 5 від «14» 12 2022р.)

Декан

Надія ВЕДМІДЬ

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА 1, 2
РОБОЧА ПРОГРАМА

освітній ступінь   бакалавр / bachelor
галузь знань   01 Освіта
спеціальність   017 Фізична культура і спорт
освітня програма   Спортивний менеджмент

Київ 2022

***Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено***

Автор: **Колумбет О.М.**, доктор педагогічних наук, професор кафедри фізичної культури та спорту;

Робочу програму практичної підготовки 1,2 обговорено і схвалено на засіданні кафедри фізичної культури та спорту 26 жовтня 2022 р., протокол №4.

Рецензенти: **КОРОБЕЙНИКОВ Г.В.**, завідувач кафедри спортивних єдиноборств та силових видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України, доктор біологічних наук, професор;

ГАМОВ В.Г., завідувач кафедри фізичної культури та спорту Державного торговельно-економічного університету.

Погоджено: **КЛИМЕНКО Г.В.**, гарант освітньо-професійної програми «Спортивний менеджмент», кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент;

**ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА 1, 2
РОБОЧА ПРОГРАМА**

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	<i>01 Освіта</i>
спеціальність	<i>017 Фізична культура і спорт</i>
освітня програма	<i>Спортивний менеджмент</i>

ВСТУП

Робочу програму практичної підготовки розроблено для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», освітньої програми «Спортивний менеджмент».

Практична підготовка студентів у ДТЕУ є обов'язковим навчальним етапом освітньо-професійної підготовки фахівців відповідного рівня. Практична підготовка є цілісним процесом, який передбачає безперервність та послідовність отримання необхідного обсягу практичних знань та вмінь відповідно освітньому ступеню «бакалавр». Формування умінь, навичок, професійних компетентностей студента забезпечують всі елементи практичної підготовки.

Зміст практичної підготовки студентів повинен відповідати освітньо-професійній програмі підготовки фахівців для галузі фізичної культури і спорту.

Базами практичної підготовки можуть бути заклади/установи фізичної культури та спорту різних категорій, типів та форм власності.

Робочу програму практичної підготовки підготовлено відповідно до розпорядчих документів ДТЕУ, зокрема: «Правила внутрішнього розпорядку», «Положення про оцінювання результатів навчання студентів і аспірантів», «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ДТЕУ», «Положення про організацію освітнього процесу студентів», методичні рекомендації щодо розробки програм та робочих програм практичної підготовки та інших законодавчих, нормативних, галузевих документів, зокрема наказів та рішень МОН України щодо організації практичної підготовки студентів та робочого навчального плану за відповідною освітньо-професійною програмою.

Робоча програма практичної підготовки складається з таких розділів:
Вступ.

1. Мета, завдання та результати практичної підготовки, її місце в освітньому процесі.
2. Зміст практичної підготовки.
3. Заняття і екскурсії під час практичної підготовки.
4. Індивідуальні завдання.
5. Список рекомендованих джерел.

Додатки.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ, ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Практична підготовка студентів є складовою освітнього процесу, що спрямована на поглиблення теоретичних знань та набуття практичних навичок з обраного фаху на різних етапах навчання, формування необхідних компетентностей відповідно до кваліфікаційних вимог первинних посад освітнього ступеню «бакалавр» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» та освітньої програми «Спортивний менеджмент».

Практична підготовка бакалавра зорієнтована на одержання студентами базового кваліфікаційного рівня у сфері фізичної культури і спорту, що забезпечить здійснення професійної діяльності на посадах адміністративно-управлінського персоналу і фахівців в різних лінійних та функціональних підрозділах в закладах/установах; направлена на формування навичок з організаційної, технологічної, контрольної, планувальної та управлінської функцій.

Підґрунтям місця практичної підготовки в освітньому процесі є змістовний аналіз дисциплін робочого навчального плану.

Метою практичної підготовки є поглиблення та закріплення у студентів набутих теоретичних знань, надбання практичного досвіду у здійсненні управлінських та виробничих функцій, вирішенні завдань професійної діяльності, розв'язанні практичних проблем в закладах/установах.

Завданнями практичної підготовки є формування фахових компетентностей шляхом якісної підготовки фахівців, що володіють, крім глибоких теоретичних знань, практичними знаннями, навичками і вміннями, отриманими у процесі практичної підготовки, яка поєднує навчання з продуктивною працею.

За результатами практичної підготовки та відповідно до видів професійної діяльності студент повинен набути:

знання:

- основних закономірностей, принципів та методів менеджменту, які дадуть можливість приймати обґрунтовані рішення;
- потреб всіх учасників спортивних подій;
- методів роботи при пошуку спонсорів та забезпечення споживачів послуг;
- технології комунікативних зв'язків;
- методів ціноутворення на послуги;

вміння:

- забезпечувати формування фізичної культури особистості.

- проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях;
- організовувати оздоровчо-рекреаційну рухову активність різних груп населення;
- визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують;
- володіти концепціями маркетингу;
- володіти методами аналізу середовища організації та вивчення потреб споживачів;
- застосовувати основні принципи та методи менеджменту при підготовці рішень;
- приймати рішення щодо проведення певних спортивних подій;
- формувати активний попит на фізкультурно-спортивні послуги та участь у спортивних подіях;
- знаходити та співпрацювати із спонсорами;
- формувати та забезпечувати комунікативні зв'язки;
- формувати фінансове та матеріальне забезпечення та раціонально його використовувати.

В основу практичної підготовки покладено принцип «Learning by doing», при реалізації якого професійні та спеціальні компетентності формуються у студентів за результатами виконання ними реальних практичних завдань.

Студенти-практиканти повинні розробити, обговорити з керівником практичної підготовки і запропонувати за місцем її проходження власні науково-обґрунтовані пропозиції удосконалення діяльності закладу/установи.

2. ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Практична підготовка передбачає поглиблене та багатоаспектне ознайомлення та дослідження об'єкта – закладу/установи, обраного базою практичної підготовки – за усіма напрямками її діяльності, виявлення проблем за останні три роки та розроблення обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення окремих аспектів його діяльності на майбутнє.

Відповідно до навчальних планів зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» передбачено практичну підготовку, безперервність якої досягається завдяки проходженню взаємопов'язаних різних видів практичної підготовки. Проходження практичної підготовки здійснюється згідно з календарним графіком (*таблиця 1*), зафіксованим у щоденнику студента-практиканта і затвердженим керівником практичної підготовки від кафедри.

**Тематика та календарний графік проходження
практичної підготовки в закладі/установі**

№п/п	Тематика та зміст завдань	Кількість робочих днів	Кількість годин/ кредитів
Вид практичної підготовки			
ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА 1 (заклад/установа №1)			
1.1.	<p>Тема 1. Ознайомлення з організацією діяльності закладу/установи, правилами внутрішнього розпорядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з правилами охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії в закладі/установі; пройти <u>інструктаж</u> з техніки безпеки, з правил охорони праці та протипожежної безпеки (це є обов'язковою умовою подальшої практичної підготовки); • ознайомлення зі Статутом закладу/установи, основними напрямками її діяльності; • визначення ступеня організаційно-господарської самостійності закладу/установи; • ознайомлення з професійними вимогами до фахівця, необхідними практичними вміннями, навичками та компетентностями; • ознайомлення зі сферою майбутньої професійної діяльності, посадами, що можуть обіймати фахівці у галузі фізичної культури і спорту; • ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку в закладі/установі. 	2,0	16
1.2.	<p>Тема 2. Ознайомлення з організаційними підрозділами закладу/установи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вивчення організаційної структури закладу/установи та особливостей діяльності кожного підрозділу; • вивчення основних функціональних обов'язків та завдань підрозділів закладу/установи; • ознайомлення з правами та повноваженнями трудового колективу і його виборних органів; • ознайомлення з дислокацією підрозділів та працівників закладу/установи. 	4,0	32

№п/п	Тематика та зміст завдань	Кількість робочих днів	Кількість годин/ кредитів
1.3.	<p>Тема 3. Ознайомлення з правами та обов'язками, організацією робочого місця:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з функціональними обов'язками посад, на яких можна проходити практичну підготовку; • ознайомлення з правом пересування в локаційних межах поверхів та приміщень закладу/установи; • вивчення правил поведінки в закладі/установі та в окремих приміщеннях/підрозділах; • ознайомлення з професійними трудовими правилами та обов'язками посад, на яких студенти можуть проходити практичну підготовку; • організація робочого місця. 	2,0	16
1.4.	<p>Тема 4. Спостереження та асистування студентом-практикантом професійних процесів, виконання контрольних завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечувати в процесі професійної діяльності дотримання вимог безпеки, санітарних і гігієнічних правил і норм, проводити профілактику травматизму, надавати першу долікарську допомогу; • організовувати і проводити змагання, здійснювати суддівство з базових видах спорту і обраному виді спорту; • здійснювати планування і методичне забезпечення діяльності фізкультурно-спортивних організацій, проводити облік і звітність, керувати роботою малих колективів; • формувати усвідомлене відношення різних груп населення до фізкультурно-спортивної діяльності, мотиваційно-ціннісні орієнтації і установки ведення здорового способу життя; • проводити наукові дослідження за визначенням ефективності різних сторін діяльності у сфері фізичної культури і спорту з використанням апробованих методик; 	6.0	46

№п/п	Тематика та зміст завдань	Кількість робочих днів	Кількість годин/кредитів
1.4.	<ul style="list-style-type: none"> • вирішувати стандартні завдання професійної діяльності на основі інформаційної і бібліографічної культур із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій і з урахуванням основних вимог інформаційної безпеки. 		
1.5.	<p>Тема 5. Асистування студентом-практикантом професійних процесів, виконання контрольних завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розробляти перспективні, оперативні плани і програми конкретних занять у сфері дитячо-юнацького і масового спорту; • здійснювати самоконтроль, оцінювати процес і результати індивідуальної спортивної діяльності, зберігати і підтримувати спортивну форму; • формувати і підтримувати мотивацію у населення до рекреаційної діяльності, використовуючи комунікативні і організаторські здібності; • реалізовувати програми оздоровчого тренування для різного контингенту тих, хто навчається; технології управління, що включають, масу тіла, раціональне харчування і регуляцію психічного стану; • організовувати і проводити масові фізкультурні та спортивно-видовищні заходи; • розробляти оперативні плани роботи і забезпечувати їх реалізацію в структурних підрозділах закладів/установ; • складати індивідуальні фінансові документи обліку і звітності у сфері фізичної культури, працювати з фінансово-господарською документацією; • вести професійну діяльність з урахуванням особливостей функціонування різних типів спортивних об'єктів; 	6,0	46

№п/п	Тематика та зміст завдань	Кількість робочих днів	Кількість годин/ кредитів
1.5.	<ul style="list-style-type: none"> • організовувати фізкультурно-спортивні заходи з урахуванням діючих норм і правил безпеки для учасників, глядачів і обслуговуючого персоналу; • планувати оснащення фізкультурно-спортивної організації відповідним устаткуванням, екіпіровкою та інвентарем; • здійснювати маркетингову діяльність по просуванню фізкультурно-спортивних послуг і товарів; 		
1.6.	<p>Тема 6. Проведення студентом-практикантом наукової складової практичної підготовки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виявляти актуальні питання у сфері фізичної культури і спорту; • застосовувати методи обробки результатів досліджень з використанням методів математичної статистики, інформаційних технологій, формулювати і представляти узагальнення і висновки; • проводити науковий аналіз результатів досліджень і використати їх у практичній діяльності; • використовувати прийоми спілкування при роботі з колективом тих, хто навчається і кожним індивідумом; • формувати через засоби масової інформації, інформаційні та рекламні агентства громадської думки про фізичну культуру як частину загальної культури і чинник забезпечення здоров'я. 	2,0	16
1.7.	<p>Тема 7. Звітування перед керівником практичної підготовки від закладу/установи про результати проходження практичної підготовки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • підготовка презентаційних матеріалів, доповіді за результатами проходження практичної підготовки та її представлення керівнику практичної підготовки від закладу/установи; 	0,5	4

№п/п	Тематика та зміст завдань	Кількість робочих днів	Кількість годин/кредитів
1.7.	<ul style="list-style-type: none"> • підготовка та оформлення усіх необхідних документів за результатами проходження практичної підготовки в закладі/установі. 		
1.8.	<p>Тема 8. Звітування перед керівником практичної підготовки від університету про результати проходження практичної підготовки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • підготовка та оформлення індивідуального завдання за результатами проходження практичної підготовки та його представлення керівнику практичної підготовки від університету; • надання керівнику практичної підготовки від університету усіх необхідних документів за результатами проходження практичної підготовки в організації/установі (щоденник, відгук/характеристика керівника практичної підготовки від закладу/установи тощо). 	0,5	4
Усього		23	180/6 (4 тижні)
Форма контролю		Залік	
ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА 2 (заклад/установа №2)			
2.1.	<p>Тема 1. Ознайомлення з організацією діяльності закладу/установи, правилами внутрішнього розпорядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з правилами охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії в закладі/установі; пройти <u>інструктаж</u> з техніки безпеки, з правил охорони праці та протипожежної безпеки (це є обов'язковою умовою подальшої практичної підготовки); • ознайомлення зі Статутом закладу/установи, основними напрямками її діяльності; • визначення ступеня організаційно-господарської самостійності закладу/установи; • ознайомлення з професійними вимогами до фахівця, необхідними практичними вміннями, навичками та компетентностями; 	2,0	16

№п/п	Тематика та зміст завдань	Кількість робочих днів	Кількість годин/ кредитів
2.1.	<ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення зі сферою майбутньої професійної діяльності, посадами, що можуть обіймати фахівці у галузі фізичної культури і спорту; • ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку в закладі/установі. 		
2.2.	<p>Тема 2. Ознайомлення з організаційними підрозділами закладу/установи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вивчення організаційної структури закладу/установи та особливостей діяльності кожного підрозділу; • вивчення основних функціональних обов'язків та завдань підрозділів закладу/установи; • ознайомлення з правами та повноваженнями трудового колективу і його виборних органів; • ознайомлення з дислокацією підрозділів та працівників закладу/установи. 	4,0	32
2.3.	<p>Тема 3. Ознайомлення з правами та обов'язками, організацією робочого місця:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з функціональними обов'язками посад, на яких студенти можуть проходити практичну підготовку; • ознайомлення з правом пересування в локаційних межах поверхів та приміщень закладу/установи; • вивчення правил поведінки в закладі/установі та в окремих приміщеннях/підрозділах; • ознайомлення з виробничими правилами та обов'язками посад, на яких студенти можуть проходити практичну підготовку; • організація робочого місця. 	2,0	16

№п/п	Тематика та зміст завдань	Кількість робочих днів	Кількість годин/ кредитів
2.4.	<p>Тема 4. Спостереження та асистування студентом-практикантом професійних процесів, виконання контрольних завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечувати в процесі професійної діяльності дотримання вимог безпеки, санітарних і гігієнічних правил і норм, проводити профілактику травматизму, надавати першу долікарську допомогу; • організовувати і проводити змагання, здійснювати суддівство з базових видах спорту і обраному виді спорту; • здійснювати планування і методичне забезпечення діяльності фізкультурно-спортивних організацій, проводити облік і звітність, керувати роботою малих колективів; • формувати усвідомлене відношення різних груп населення до фізкультурно-спортивної діяльності, мотиваційно-ціннісні орієнтації і установки ведення здорового способу життя; • проводити наукові дослідження за визначенням ефективності різних сторін діяльності у сфері фізичної культури і спорту з використанням апробованих методик; • вирішувати стандартні завдання професійної діяльності на основі інформаційної і бібліографічної культур із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій і з урахуванням основних вимог інформаційної безпеки. 	6,0	46

№п/п	Тематика та зміст завдань	Кількість робочих днів	Кількість годин/ кредитів
2.5.	<p>Тема 5. Асистування студентом-практикантом професійних процесів, виконання контрольних завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розробляти перспективні, оперативні плани і програми конкретних занять у сфері дитячо-юнацького і масового спорту; • здійснювати самоконтроль, оцінювати процес і результати індивідуальної спортивної діяльності, зберігати і підтримувати спортивну форму; • формувати і підтримувати мотивацію у населення до рекреаційної діяльності, використовуючи комунікативні і організаторські здібності; • реалізовувати програми оздоровчого тренування для різного контингенту тих, хто навчається; технології управління, що включають, масу тіла, раціональне харчування і регуляцію психічного стану; • організовувати і проводити масові фізкультурні та спортивно-видовищні заходи; • розробляти оперативні плани роботи і забезпечувати їх реалізацію в структурних підрозділах закладів/установ; • складати індивідуальні фінансові документи обліку і звітності у сфері фізичної культури, працювати з фінансово-господарською документацією; • вести професійну діяльність з урахуванням особливостей функціонування різних типів спортивних об'єктів; • організовувати фізкультурно-спортивні заходи з урахуванням діючих норм і правил безпеки для учасників, глядачів і обслуговуючого персоналу; • планувати оснащення фізкультурно-спортивної організації відповідним устаткуванням, екіпіровкою та інвентарем; • здійснювати маркетингову діяльність по просуванню фізкультурно-спортивних послуг і товарів; 	6,0	46

№п/п	Тематика та зміст завдань	Кількість робочих днів	Кількість годин/ кредитів
2.6.	<p>Тема 6. Проведення студентом-практикантом наукової складової практичної підготовки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виявляти актуальні питання у сфері фізичної культури і спорту; • застосовувати методи обробки результатів досліджень з використанням методів математичної статистики, інформаційних технологій, формулювати і представляти узагальнення і висновки; • проводити науковий аналіз результатів досліджень і використати їх у практичній діяльності; • використовувати прийоми спілкування при роботі з колективом тих, хто навчається і кожним індивідумом; • формувати через засоби масової інформації, інформаційні та рекламні агентства громадської думки про фізичну культуру як частину загальної культури і чинник забезпечення здоров'я. 	2,0	16
2.7.	<p>Тема 7. Звітування перед керівником практичної підготовки від закладу/установи про результати проходження практичної підготовки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • підготовка презентаційних матеріалів, доповіді за результатами проходження практичної підготовки та її представлення керівнику практичної підготовки від закладу/установи; • підготовка та оформлення усіх необхідних документів за результатами проходження практичної підготовки в закладі/установі. 	0,5	4

№п/п	Тематика та зміст завдань	Кількість робочих днів	Кількість годин/кредитів
2.8.	<p>Тема 8. Звітування перед керівником практичної підготовки від університету про результати проходження практичної підготовки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • підготовка та оформлення індивідуального завдання за результатами проходження практичної підготовки та його представлення керівнику практичної підготовки від університету; • надання керівнику практичної підготовки від університету усіх необхідних документів за результатами проходження практичної підготовки в закладі/установі (щоденник, відгук/характеристика керівника практичної підготовки від закладу/установи тощо). 	0,5	4
Усього:		23	180/6 (4 тижні)
Форма контролю		Залік	

Відповідно до Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ДТЕУ загальне методичне керівництво практичною підготовкою здійснює кафедра фізичної культури та спорту.

Під час проходження практичної підготовки студенти знайомляться зі станом організаційної роботи закладу/установи – об'єкта практичної підготовки та набувають професійні навички та вміння виконувати задачі і обов'язки керівників і фахівців окремих функціональних підрозділів, набувають досвід організаційної та управлінської роботи в закладах/установах галузі фізичної культури і спорту.

Практична підготовка проводиться відповідно до робочого навчального плану в закладах/установах державної форми власності, які є юридичними особами і функціонують на ринку не менше двох років та здійснюють свою діяльність у галузі фізичної культури і спорту. Штат закладу установи має бути укомплектований висококваліфікованими фахівцями, здатними створити відповідні умови студентам у здобутті професійних навичок.

З такими закладами/установами ДТЕУ завчасно укладає договори на проведення практичної підготовки. Вибір закладів/установ і розподіл студентів здійснюється випусковою кафедрою фізичної культури та спорту з урахуванням напрямів її науково-дослідної роботи. Студенти можуть також

самостійно підбирати для себе базу практичної підготовки й пропонувати її для проходження практичної підготовки за наявності належним чином оформленого паспорта закладу/установи.

Розподіл студентів за об'єктами практичної підготовки і призначення керівників від кафедр університету здійснюється випусковою кафедрою фізичної культури та спорту, погоджується з деканом та навчальним відділом і оформлюється наказом ректора Університету.

Перед початком практичної підготовки студент повинен отримати на кафедрі фізичної культури та спорту *індивідуальне завдання* з науково-дослідної роботи, у деканаті – *щоденник*, і пройти *інструктаж* щодо порядку проходження практичної підготовки.

До керівництва практичною підготовкою студентів залучаються досвідчені викладачі випускової кафедри фізичної культури та спорту.

До функцій, що виконують керівники практичної підготовки від університету, відносяться:

- оцінювання відповідності бази практичної підготовки основним завданням, що передбачені робочою програмою практичної підготовки;
- проведення всіх організаційних заходів перед відправленням студентів на практичну підготовку, забезпечення робочою програмою практичної підготовки;
- організація разом з деканатом установчих зборів студентів щодо проведення практичної підготовки;
- складання календарного плану і графіку виконання завдань, що передбачені робочою програмою практичної підготовки;
- формування завдань студентам-практикантам щодо збору інформаційних матеріалів та статистичних даних для підготовки індивідуального завдання;
- регулярне консультування студентів згідно із затвердженим графіком;
- контроль за дотриманням термінів виконання програмних завдань практичної підготовки;
- участь у роботі комісій із захисту практичної підготовки, що створюються випусковою кафедрою фізичної культури та спорту;
- звітування про проведення практичної підготовки студентів, подання зауважень та пропозицій щодо поліпшення практичної підготовки студентів для розгляду на засіданні кафедри.

Керівництво студентами-практикантами на об'єктах практичної підготовки здійснюють керівники закладів/установ, їх заступники та інші кваліфіковані спеціалісти галузі фізичної культури і спорту, що мають повну вищу освіту.

Обов'язками керівників практичної підготовки від закладу/установи є:

- ознайомлення студентів з правилами охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії в закладі/установі;
- створення необхідних організаційно-технічних умов для проходження практичної підготовки;
- забезпечення студентів необхідною економічною, фінансовою, статистичною та іншою інформацією, документами, нормативними та іншими матеріалами з питань аналізу і планування господарської діяльності закладів/установи;
- залучення студентів-практикантів до активної участі у поточній роботі структурного підрозділу за місцем практичної підготовки;
- контроль за виконанням як окремих завдань, так і робочої програми практичної підготовки в цілому.

При здійсненні комплексного дослідження об'єкта практичної підготовки до студентів-практикантів висуваються наступні **вимоги**:

- за місяць до початку практичної підготовки оформити санітарну книжку;
- до початку практичної підготовки отримати від керівника практичної підготовки від кафедри фізичної культури та спорту *консультації* щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практичної підготовки;
- ознайомитися з правилами охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії в закладі/установі;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- у повному обсязі виконувати усі завдання, передбачені програмою практичної підготовки і вказівками її керівників;
- виконувати індивідуальні завдання у рамках тематики науково-дослідної роботи кафедри;
- використовувати в аналітичній роботі достовірні та надійні джерела інформації;
- регулярно відвідувати консультації на кафедрі фізичної культури та спорту;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти залік з практичної підготовки.

Під час проходження практичної підготовки кожен студент щодня повинен вести *щоденник*, а по закінченню її термінів – надати щоденник керівнику практичної підготовки від закладу/установи для перевірки і відмітки про виконання отриманих завдань. Несвоєчасне заповнення

щоденника є порушенням трудової та навчальної дисципліни.

Студенти під час проходження практичної підготовки зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку та виконувати інші вимоги, встановлені в закладі/установі. На студентів-практикантів, які не виконують програму практичної підготовки, порушують правила внутрішнього розпорядку, керівники практичної підготовки можуть накласти стягнення, про що повідомляється ректору ДТЕУ.

Під час проходження практичної підготовки студент може обійняти наступні первинні посади:

1. Практична підготовка 1:

1.1. В дитячо-юнацькій спортивній школі: помічник тренера з виду спорту; інструктор-методист з фізичної культури та спорту;

1.2. В фітнес-центрі: помічник тренера фітнес-центру; адміністратор фітнес-центру; інструктор-методист тренажерного комплексу (залу); фітнес-тренер; інструктор з аеробіки;

1.3. В Комітеті фізичного виховання та спорту МОН України: інструктор-методист з фізичної культури та спорту;

1.4. В спортивному клубі: помічник тренера спортивного клубу; тренер; фахівець з організації дозвілля.

2. Практична підготовка 2:

2.1. В дитячо-юнацькій спортивній школі: помічник тренера з виду спорту; інструктор-методист з фізичної культури та спорту;

2.2. В фітнес-центрі: помічник тренера фітнес-центру; адміністратор фітнес-центру; інструктор-методист тренажерного комплексу (залу); фітнес-тренер; інструктор з аеробіки;

2.3. В Комітеті фізичного виховання та спорту МОН України: інструктор-методист з фізичної культури та спорту;

2.4. В спортивному клубі: помічник тренера спортивного клубу; тренер; фахівець з організації дозвілля.

Терміни проведення практичної підготовки визначаються навчальними планами.

3. ЗАНЯТТЯ І ЕКСКУРСІЇ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Для ознайомлення з діяльністю бази практичної підготовки та усвідомлення студентами місця і ролі фахівця у галузі фізичної культури і спорту, керівник від бази практичної підготовки організовує для студентів екскурсії по підрозділах організації, де проводиться практична підготовка, та забезпечує консультування керівниками структурних підрозділів підприємства/установи (начальником відділу кадрів, відділу охорони праці,

організаційного відділу, тощо).

Під час проходження практичної підготовки студент може відвідувати збори, наради, семінари, публічні заходи, що організують в закладі/установі із залученням відповідних фахівців.

Крім того, на прохання студентів може бути організована спеціальна екскурсія до Музею фізичної культури та спорту (на ВДНГ).

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання складається керівником практичної підготовки, який у період практичної підготовки здійснює керівництво нею та контролює виконання даного завдання (додаток А).

Індивідуальне завдання орієнтоване на спрямування студента щодо проведення самостійного наукового дослідження і накопичення відповідної інформації, необхідної для виконання науково-дослідної роботи: підготовки статті, доповіді на наукові конференції тощо.

Під час практичної підготовки студенти здійснюють збір та опрацювання інформації відповідно до індивідуального завдання. Зокрема, студентам-практикантам необхідно:

- зібрати та опрацювати необхідні аналітичні матеріали, що характеризують діяльності закладу/установи;
- оцінити ефективність політики закладу/установи, що досліджується;
- вивчити організацію робіт в закладі/установі щодо надання основних та додаткових послуг;
- провести тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях;
- організувати оздоровчо-рекреаційну рухову активність різних груп населення;
- визначити заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують;
- проаналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом;
- провести тестування рівня здоров'я (рівня розвитку рухових якостей) спортсменів/тих хто займається.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні та інструктивні матеріали

1. Перелік документів, що регламентують організацію навчально-виховного процесу і позанавчальної роботи з фізичного виховання у вищих закладах освіти I, II, III та IV рівнів акредитації (на 1 травня 1999 року). Київ: Інститут змісту і методів навчання МОН України, 1999. 12 с.
2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт», від 24 грудня 1993 року №3809-ХІІ. С. 1-5, 41.
3. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації». Указ Президента України 01.09.1998 р. №963/98.
4. Головні напрями фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності в Україні. Міносвіти України, Держкомспорт України. 1999-2001 роки.
5. Положення про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 р. № 80.
6. Наказ МОН України № 188 від 25.05.1998 р. «Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді». – Київ: МОН України, 1988. 20 с.
7. Концептуальні засади подальшого розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Проект державного комітету з фізичної культури і спорту в Україні. Київ, 1997. 16 с.
8. Про стан та перспективи розвитку фізичного виховання в системі освіти України. Рішення колегії МОН України від 25.02.1997 р., протокол №7/6-3.
9. Про координацію роботи з фізичного виховання і спорту в навчально-виховних закладах галузі. Рішення колегії МОН України від 25.02.1998 р., протокол № 2/9-19.
10. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (1993, 2002).
11. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні (1994).
12. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання - здоров'я нації» (1998).
13. Концепція фізичного виховання в системі освіти України (1997).
14. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України (1997).
15. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту (2005). 145 с.
16. Указ Президента України від 04.07.2005 р. №4013 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні».
17. Рішення колегії Міністерства освіти України від 25.02.1998 р., протокол №2/9-19 «Про координацію роботи з фізичного виховання і спорту в навчально-виховних закладах галузі».

18. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.03.2002 р. «Про утворення фізкультурно-спортивних клубів та їх осередків у вищих, середніх і професійно-технічних навчальних закладах».

19. Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2005 р. №458 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України».

20. Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.01.2006 р. №4 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах».

21. Наказ Міністерства освіти і науки України №93 від 08.04.1993 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». Київ: МОН України. 16 с.

Основний:

1. Городинська І. В. Управління фізичною культурою і спортом: Навчальний посібник. Херсон: Видавництво ХДУ, 2010. 112 с.

2. Жданова О.М., Чеховська Л.Я. Управління сферою фізичне виховання і спорту: Навчальний посібник. Дрогобич: Коло, 2009. 224 с.

3. Криштанович С. Спортивний менеджмент. Навчальний посібник. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2020. 208 с.

4. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. Навчальний посібник. Вид. 3. Харків: ОВС, 2018. 408 с.

Додатковий:

1. Криштанович С. Європейський досвід формування професійної компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту. Педагогічний альманах. Збірник наукових праць / редкол. В.В.Кузменко (голова) та ін. Херсон: Херсонська академія неперервної освіти, 2017. Вип. 35. С. 204–211.

2. Криштанович С. Ключові компетенції менеджера фізичної культури і спорту. Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення. Матеріали XI міжнародної науково-практичної конференції (10-11 травня 2018 року, м. Львів). Львів: ЛДУФК, 2018. С. 319-322.

3. Криштанович С. Процес формування професійної компетентності майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту. Нова педагогічна думка. Рівне: РОІППО, 2017. Вип. 3(91). С. 65–71.

4. Яремко Є.О. Фізіологія спорту та фізичних вправ. Львів, ЛП, 2010. 180 с.

5. Яремко Є.О. Вовканич Л.С. Фізіологія фізичного виховання і спорту. Навчальний посібник. Львів: ЛДУФК, 2014. 192 с.

6. М'ясоєденков К.О., Яценко О.В. Футбол. Навчальний посібник. КНТЕУ, 2010. 174с.

7. Довгань Н.Ю., М'ясоєденков К.О., Корон М.Ю. Рухливі ігри. Навчальний посібник. КНТЕУ, 2015. 156с.

8. Довгань Н.Ю., М'ясоєденков К.О., Корон М.Ю. Фізичне виховання. Фітнес. Рухливі ігри. Навчальний посібник. КНТЕУ, 2016. 416с.

Інтернет-ресурси:

1. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
3. Закон України Про фізичну культуру і спорт (ВВР, 2018, № 16, ст.134). 2018. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
4. Положення про Деснянський районний центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» у м.Києві. - Режим доступу: [https://kyivaudit.gov.ua/vr/ka/company.nsf/0/5BBDA03FEBEF6C96C22586630036F09B/\\$file/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%94%D0%A6%D0%A4%D0%97%D0%9D%20%D0%A1%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%20%D0%B4%D0%BB%D1%8F%20%D0%B2%D1%81%D1%96%D1%85.PDF](https://kyivaudit.gov.ua/vr/ka/company.nsf/0/5BBDA03FEBEF6C96C22586630036F09B/$file/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%94%D0%A6%D0%A4%D0%97%D0%9D%20%D0%A1%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%20%D0%B4%D0%BB%D1%8F%20%D0%B2%D1%81%D1%96%D1%85.PDF)
5. Закон України «Про громадські об'єднання» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, №1, ст.1). – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
6. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 23, ст.158). 2015. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
7. Господарський кодекс України (№ 2275-VIII від 06.02.2018, ВВР, 2018, №13, ст.69). 2018. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15-21>
8. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/42/2016>
9. ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, №24, ст.170) (Редакція від 27.09.2018, підстава 2262-VIII). – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
10. Класифікатор професій ДК 003:2010. – Режим доступу: <http://www.buhoblik.org.ua/kadry-zarplata/trudoustrojstvo/3978-klasifikatorprofesij.html>

Примітка: курсивом виділені джерела, наявні у бібліотеці ДТЕУ.

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фізичної культури та спорту

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

з практичної підготовки № _____

на _____
(назва підприємства/установи)

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
факультету ресторанного та готельно-
туристичного бізнесу

_____
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Керівник практичної підготовки від
кафедри фізичної культури та спорту

_____
(посада, Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

_____
(підпис)

Київ 20 _____